

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT MÔN HỌC
DƯỢC LÝ – NUR30006

1. Thông tin về giảng viên:

1.1. **Nguyễn Thị Quỳnh Giang,** Chức danh, học vị: giảng viên, thạc sĩ.

- Hướng nghiên cứu chính: Tổng hợp hữu cơ, hóa dược.
- Địa chỉ: viện Công nghệ Hóa sinh – môi trường, trường Đại học Vinh
- Điện thoại: 0914301180. Email: quynhgiang@gmail.com

1.2. **Trần Đình Thắng,** Chức danh, học vị: giáo sư, tiến sĩ.

- Hướng nghiên cứu chính: Hoá thực phẩm, Hoá học các hợp chất thiên nhiên.
- Địa chỉ: viện Công nghệ Hóa sinh – môi trường, trường Đại học Vinh
- Điện thoại: 0913049689. Email: quynhgiang@gmail.com

2. Tên môn học: Dược lí

3. Mã môn học: NUR30006

4. Số tín chỉ: 3

5. Loại môn học: Bắt buộc

6. Giờ tín chỉ đối với các hoạt động

- Giảng lý thuyết: 26
- Bài tập thảo luận: 4
- Thực hành thí nghiệm: 15 tiết chuẩn
- Tự học: 90

7. Mục tiêu và chuẩn đầu ra của môn học:

7.1. Mục tiêu:

Học phần cung cấp kiến thức cơ bản về dược lý học đại cương, các kiến thức về các nhóm thuốc, các loại thuốc phổ biến trong nhóm, giúp sinh viên nắm được tác dụng, tác dụng không mong muốn, chỉ định, cách dùng của các loại thuốc, có thể vận dụng hướng dẫn bệnh nhân dùng thuốc hợp lý và an toàn.

7.2. Chuẩn đầu ra:

- *Kiến thức:*

- + Hiểu được các quá trình dược động học cơ bản, các cách tác dụng của thuốc
- + Biết và giải thích được cơ chế tác dụng, đặc điểm tác dụng của các nhóm thuốc.
- + Biết được áp dụng điều trị của các thuốc đại diện trong từng nhóm.
- + Phân tích được các tác dụng không mong muốn và độc tính của thuốc để biết cách phòng và xử trí.

- *Kỹ năng:*

- + Nhận dạng được và hướng dẫn sử dụng đúng các thuốc theo dạng bào chế.
- + Nắm vững các nguyên tắc sử dụng thuốc an toàn, hợp lý, cơ chế tác dụng và quá trình dược động học của thuốc trong cơ thể để nâng cao sức khỏe cho người bệnh.
- + Phân tích được kết quả một số thí nghiệm dược lý và nêu được các ứng dụng trên lâm sàng.

- *Thái độ:*

- + Nhận thức được tầm quan trọng của thuốc trong điều trị từ đó có thái độ nghiêm túc, cẩn trọng trong quá trình hướng dẫn và sử dụng thuốc.

8. Mô tả vắn tắt nội dung môn học:

Học phần Dược lí là học phần bắt buộc trong khối các môn học cơ sở ngành của chương trình đào tạo cử nhân Điều dưỡng trình độ đại học.

Học phần gồm 2 phần:

- Phần lý thuyết: Gồm các kiến thức cơ bản về hoạt động của thuốc trong cơ thể người, bao gồm các nguyên lý dược động học như hấp thu, phân phối, chuyển hóa, thải trừ; tác dụng mong muốn và không mong muốn, cơ chế tác dụng và cách sử dụng của một số thuốc thường dùng.

- Phần thực hành: Nhận biết hình dạng, tính chất, tác dụng của một số thuốc cơ bản; Vận dụng được những hiểu biết về thuốc vào việc sử dụng thuốc an toàn cho người bệnh.

9. Nội dung chi tiết môn học.

Phần 1: Lý thuyết (2 tín chỉ)

Chương 1 . Đại cương về dược lý học

1.1. Đại cương về dược động học

1.1.1. Sự hấp thu thuốc

1.1.2. Sự phân phối thuốc

1.1.3. Sự chuyển hóa thuốc

1.1.4. Sự thải trừ thuốc

1.2. Đại cương về dược lực học

1.2.1. Các cơ chế tác dụng của thuốc

1.2.2. Các cách tác dụng của thuốc

1.2.3. Những yếu tố ảnh hưởng đến tác dụng của thuốc

1.2.4. Các tai biến khi dùng thuốc và cách xử trí

1.3. Tương tác thuốc

1.3.1. Tương tác thuốc – thuốc

1.3.2. Tương tác thuốc – thức ăn – đồ uống

1.4. Các dạng thuốc thông thường. Thuốc thiết yếu. Đơn thuốc

1.4.1. Các dạng thuốc thông thường

1.4.2. Thuốc thiết yếu

1.4.3. Đơn thuốc

Chương 2. Thuốc tác dụng lên hệ máu - dịch thể - miễn dịch

2.1. Thuốc chữa thiếu máu

2.1.1. Đại cương

2.1.2. Các thuốc chữa thiếu máu

2.2. Các dịch truyền

2.2.1. Các dịch bù nước và điện giải

2.2.2. Các dịch thay thế huyết tương

2.2.3. Các dịch truyền cung cấp chất dinh dưỡng

2.2.4. Những điều cần lưu ý khi sử dụng dịch truyền

2.3. Thuốc tác dụng lên quá trình đông máu

2.3.1. Sơ đồ quá trình đông máu

2.3.2. Thuốc làm đông máu

2.3.3. Thuốc chống đông máu

Chương 3. Thuốc tác dụng lên hệ tuần hoàn

3.1. Thuốc điều trị suy tim

3.1.1. Glycosid trợ tim

3.1.2. Thuốc trợ tim không phải glycosid

3.2. Thuốc chữa đau thắt ngực

3.2.1. Loại chống cơn

- 3.2.2. Loại điều trị cứng cổ
- 3.3. Thuốc điều trị tăng huyết áp
 - 3.3.1. Thuốc chặn kênh calci
 - 3.3.2. Thuốc ức chế enzym chuyển
 - 3.3.3. Thuốc tác dụng trung ương methyldopa

Chương 4. Thuốc tác dụng lên chuyển hóa

- 4.1. Thuốc hạ sốt giảm đau
 - 4.1.1. Paracetamol
 - 4.1.2. Các thuốc hạ sốt giảm đau khác
- 4.2. Thuốc điều trị đái tháo đường
 - 4.2.1. Insulin
 - 4.2.2. Các thuốc hạ glucose máu theo đường uống

Chương 5. Kháng sinh. Thuốc tác dụng lên hệ hô hấp - tiêu hóa - tiết niệu

- 5.1. Thuốc kháng sinh
 - 5.1.1. Các kháng sinh chính
 - 5.1.2. Nguyên tắc dùng kháng sinh
- 5.2. Thuốc tác dụng lên hệ hô hấp
 - 5.2.1. Thuốc chữa ho
 - 5.2.2. Thuốc làm long đờm
 - 5.2.3. Thuốc chữa hen phế quản
- 5.3. Thuốc tác dụng lên hệ tiêu hóa
 - 5.3.1. Thuốc điều trị viêm loét dạ dày – tá tràng
 - 5.3.2. Thuốc điều chỉnh chức năng vận động và bài tiết của đường tiêu hóa
- 5.4. Thuốc lợi niệu
 - 5.4.1. Thuốc lợi niệu nhóm thiazid
 - 5.4.2. Thuốc lợi niệu quai
 - 5.4.3. Thuốc lợi niệu thẩm thấu

Chương 6. Thuốc tác dụng lên hệ cơ - xương - khớp

- 6.1. Thuốc điều trị loãng xương và nhuyễn xương
 - 6.1.1. Estrogen
 - 6.1.2. Calcitonin
 - 6.1.3. Bisphosphonat
 - 6.1.4. Vitamin D
- 6.2. Thuốc chống viêm không steroid
 - 6.2.1. Tác dụng chính và cơ chế
 - 6.2.2. Các nhóm thuốc và đặc điểm tác dụng

Chương 7. Thuốc tác dụng lên hệ cảm giác và hoạt động thần kinh cao cấp

- 7.1. Thuốc an thần và thuốc ngủ
 - 7.1.1. Thuốc an thần nhóm benzodiazepin
 - 7.1.2. Thuốc ngủ nhóm barbiturat
 - 7.1.3. Tác dụng mong muốn và độc tính
- 7.2. Thuốc giảm đau gây nghiện
 - 7.2.1. Đại cương
 - 7.2.2. Tác dụng dược lý
 - 7.2.3. Các chế phẩm và áp dụng lâm sàng
 - 7.2.4. Chống chỉ định và độc tính

Phần 2. Thực hành: 1 tín chỉ

Bài 1: Kỹ thuật thí nghiệm dược lý và kỹ năng tra cứu thông tin thuốc

- 1.1. Kỹ thuật thí nghiệm dược lý
 - 1.1.1. Quy định của buổi thực hành có thử nghiệm trên động vật
 - 1.1.2. Các lưu ý khi thử nghiệm trên động vật
 - 1.1.3. Các phản ứng phải ghi chú khi thử nghiệm trên động vật
 - 1.1.4. Phương thức cho thuốc vào cơ thể động vật (chuột trắng/thỏ)
- 1.2. Kỹ năng tra cứu thông tin thuốc
 - 1.2.1. Các nguồn thông tin tra cứu
 - 1.2.2. Thực hành tra cứu thông tin thuốc

Bài 2. Các đường hấp thu thuốc

- 2.1. Mục tiêu
- 2.2. Nguyên tắc thí nghiệm
- 2.3. Chuẩn bị
- 2.4. Tiến hành
 - 2.4.1. Tiêm tĩnh mạch đuôi chuột
 - 2.4.2. Tiêm phúc mô
 - 2.4.3. Tiêm bắp
 - 2.4.4. Tiêm dưới da
 - 2.4.5. Uống

Bài 3. Khảo sát tác dụng của thuốc gây mê

- 3.1. Mục tiêu
- 3.2. Nguyên tắc thí nghiệm
- 3.3. Chuẩn bị
- 3.4. Tiến hành
 - 3.4.1. Gây mê bằng ether
 - 3.4.2. Gây mê bằng chloroform

Bài 4. Tác dụng hiệp đồng và đối kháng của thuốc

- 4.1. Tác dụng hiệp đồng và tác dụng đối kháng
 - 4.2. Khảo sát tác dụng của insulin
- ### **Bài 5.** Tác dụng của thuốc trên đồng tử và trên quá trình đông máu

- 5.1. Tác dụng của thuốc trên đồng tử
- 5.2. Tác dụng của thuốc trên quá trình đông máu

Bài 6. Thử kích ứng trên da

- 6.1. Mục tiêu
- 6.2. Nguyên tắc thí nghiệm
- 6.3. Chuẩn bị
- 6.4. Tiến hành

10. Học liệu: Vở ghi chép lý thuyết; vở bài tập

Giáo trình chính:

[1]. Đào Văn Phan (chủ biên). Dược lý học (dùng cho đào tạo cử nhân điều dưỡng). NXB Giáo dục Việt Nam. 2012.

Tài liệu tham khảo

[2]. Nguyễn Quyết Tiến, Vũ Đình Hoàng, Nguyễn Thị Quỳnh Giang. Giáo trình Hóa dược, dược lý học. Nhà xuất bản Đại học Vinh. 2017.

[3]. Mai Tất Tố, Võ Thị Trâm. Dược lý học tập 1, 2 (sách đào tạo dược sĩ đại học). Nhà xuất bản Y học. 2007

[4]. Đào Văn Phan. Dược lý học tập 1,2 (dùng cho đào tạo bác sĩ đa khoa). Nhà xuất bản Giáo dục. 2011.

[5]. Michael P. Adams, Norman Holland, Carol Urban, Pharmacology for Nurses, 5th edition. 2016.

[6]. Dược thư Quốc gia Việt Nam, Bộ Y tế, Nhà xuất bản Y học. 2018.

11. Hình thức tổ chức dạy học: Dạy lý thuyết, chữa bài tập trên lớp; Thực hành thí nghiệm tại phòng thí nghiệm, tự học... theo lịch trình chung được trình bày trên các bảng như sau:

Bảng 1: Lịch trình chung
Môn học : **Dược lí**

Nội dung	Hình thức tổ chức dạy môn học					
	Lên lớp			Thực hành thí nghiệm	Tự học, tự nghiên cứu	Tổng
	Lý thuyết	Bài tập	Thảo luận			
Phần 1: Lý thuyết						
Chương 1 . Đại cương về dược lý học	2				4	6
1.1. Đại cương về dược động học						
1.2. Đại cương về dược lực học	2				4	6
1.3. Tương tác thuốc	1				2	3
1.4. Các dạng thuốc thông thường. Thuốc thiết yếu. Đơn thuốc	2				4	6
Chương 2. Thuốc tác dụng lên hệ máu - dịch thể - miễn dịch	1				2	3
2.1. Thuốc chữa thiếu máu						
2.2. Các dịch truyền	1				2	3
2.3. Thuốc tác dụng lên quá trình đông máu	1				2	3
Chương 3. Thuốc tác dụng lên hệ tuần hoàn	1				2	3
3.1. Thuốc điều trị suy tim						
3.2. Thuốc chữa đau thắt ngực	1				2	3

3.3. Thuốc điều trị tăng huyết áp	1				2	3
Luyện tập		2			4	6
Chương 4. Thuốc tác dụng lên chuyển hóa	1				2	3
4.1. Thuốc hạ sốt giảm đau						
4.2. Thuốc điều trị đái tháo đường	1				2	3
Chương 5. Kháng sinh. Thuốc tác dụng lên hệ hô hấp - tiêu hóa - tiết niệu	2				4	6
5.1. Thuốc kháng sinh						
5.2. Thuốc tác dụng lên hệ hô hấp	2				4	6
5.3. Thuốc tác dụng lên hệ tiêu hóa	2				4	6
5.4. Thuốc lợi niệu	1				2	3
Chương 6. Thuốc tác dụng lên hệ cơ - xương - khớp	1				2	3
6.1. Thuốc điều trị loãng xương và nhuyễn xương						
6.2. Thuốc chống viêm không steroid	1				2	3
Chương 7. Thuốc tác dụng lên hệ cảm giác và hoạt động thần kinh cao cấp	1				2	3
7.1. Thuốc an thần và thuốc ngủ						
7.2. Thuốc giảm đau gây nghiện	1				2	3
Ôn tập		2			4	6
Phần 2. Thực nghiệm: 1 tín chỉ						
Bài 1: Kỹ thuật thí nghiệm dược lý và kỹ năng tra cứu thông tin thuốc				2.5	5	7.5
Bài 2. Các đường hấp				2.5	5	7.5

thu thuốc						
Bài 3. Khảo sát tác dụng của thuốc gây mê				2.5	5	7.5
Bài 4. Tác dụng hiệp đồng và đối kháng của thuốc				2.5	5	7.5
Bài 5. Tác dụng của thuốc trên đồng tử và trên quá trình đông máu				2.5	5	7.5
Bài 6. Thử kích ứng trên da				2.5	5	7.5
Tổng	37 tiết	8 tiết		15 tiết	120 tiết	180 tiết

Bảng 2: Lịch trình dạy học cụ thể

Hình thức tổ chức dạy học	Nội dung chính	Yêu cầu sinh viên chuẩn bị	Thời gian, địa điểm	Ghi chú
Lý thuyết	<p>Chương 1 . Đại cương về dược lý học</p> <p>1.1. Đại cương về dược động học</p> <p>1.2. Đại cương về dược lực học</p> <p>1.3. Tương tác thuốc</p> <p>1.4. Các dạng thuốc thông thường. Thuốc thiết yếu. Đơn thuốc</p> <p>Chương 2. Thuốc tác dụng lên hệ máu - dịch thể - miễn dịch</p> <p>2.1. Thuốc chữa thiếu máu</p> <p>2.2. Các dịch truyền</p> <p>2.3. Thuốc tác dụng lên quá trình đông máu</p> <p>Chương 3. Thuốc tác dụng lên hệ tuần hoàn</p> <p>3.1. Thuốc điều trị suy tim</p> <p>3.2. Thuốc chữa đau thắt ngực</p> <p>3.3. Thuốc điều trị tăng huyết áp</p> <p>Chương 4. Thuốc tác</p>		<p>Theo sự phân công của nhà trường</p> <p>Theo sự phân công của nhà trường</p> <p>Theo sự phân công của nhà trường</p> <p>Theo sự</p>	

	dụng lên chuyển hóa 4.1. Thuốc hạ sốt giảm đau 4.2. Thuốc điều trị đái tháo đường Chương 5. Kháng sinh. Thuốc tác dụng lên hệ hô hấp - tiêu hóa - tiết niệu 5.1. Thuốc kháng sinh 5.2. Thuốc tác dụng lên hệ hô hấp 5.3. Thuốc tác dụng lên hệ tiêu hóa 5.4. Thuốc lợi niệu Chương 6. Thuốc tác dụng lên hệ cơ - xương - khớp 6.1. Thuốc điều trị loãng xương và nhuyễn xương 6.2. Thuốc chống viêm không steroid Chương 7. Thuốc tác dụng lên hệ cảm giác và hoạt động thần kinh cao cấp 7.1. Thuốc an thần và thuốc ngủ 7.2. Thuốc giảm đau gây nghiện		phân công của nhà trường Theo sự phân công của nhà trường Theo sự phân công của nhà trường Theo sự phân công của nhà trường	
Bài tập		Làm các bài tập trắc nghiệm online tại nhà và tại lớp do giáo viên tuyển chọn.	Từ tuần 2-15 theo từng chương	
Thực nghiệm	Bài 1-6	Theo sự hướng dẫn của giáo viên	Theo sự phân công của nhà trường	
Tự học, tự nghiên cứu	Tất cả các nội dung	Theo sự hướng dẫn của giáo viên	Theo lịch trình của phần lý thuyết	

12. Quy định đối với môn học và yêu cầu của giảng viên: Dự giờ lý thuyết trên lớp trên 80%. Có đủ vở ghi chép và tài liệu học tập. Ghi chép đầy đủ bài giảng; làm hết bài tập về nhà do giáo viên ra. Hoàn thành chương trình thí nghiệm.

13. Phương thức kiểm tra đánh giá kết quả môn học:

Thành phần	Bài đánh giá	Tỷ lệ (%)
------------	--------------	-----------

đánh giá (1)	(2)	(3)
PHẦN LÝ THUYẾT		
A1. Đánh giá quá trình		50%
<i>A1.1. Ý thức học tập (chuyên cần, thái độ học tập)</i>		10%
A1.1.1	Chuyên cần	5%
A 1.1.2	Thái độ học tập (Xây dựng bài)	5%
<i>A1.2. Hồ sơ học phần (bài tập, bài thu hoạch nhiệm vụ nhóm,...)</i>		20%
A1.2.1	Bài tập nhóm, bài tập cá nhân ở nhà và trên lớp	10%
A1.2.2	Bài tập thuyết trình, thảo luận	10%
<i>A1.3. Đánh giá định kỳ (điểm kiểm tra định kỳ)</i> Bài kiểm tra trắc nghiệm khách quan		20%
A2. Đánh giá cuối kỳ (điểm thi kết thúc học phần) Bài kiểm tra tự luận cuối kỳ		50%
PHẦN THỰC HÀNH		
B1. Đánh giá quá trình		50%
<i>B1.1. Ý thức học tập (chuyên cần, thái độ học tập)</i>		10%
B1.1.1	Chuyên cần	5%
B1.1.2	Thái độ học tập (Xây dựng bài)	5%
<i>A1.2. Hồ sơ học phần (bài tập, bài thu hoạch nhiệm vụ nhóm,...)</i>		20%
B1.2.1	Chuẩn bị bài	10%
B1.2.2	Bài báo nhanh kết quả thí nghiệm	10%
<i>B1.3. Kỹ năng thực hành thí nghiệm</i> Bài kiểm tra trắc nghiệm khách quan		20%
B1.3.1	Thành lập, phân công nhóm, tổ chức hoạt động nhóm	5%
B1.3.2	Chuẩn bị, sắp xếp dụng cụ, thiết bị, hóa chất trước và sau thí nghiệm (bao gồm cả việc làm sạch dụng cụ, thiết bị)	5%
B1.3.3	Thao tác thí nghiệm	5%
B1.3.4	An toàn	5%
B2. Kết quả của bài thí nghiệm		50%
B2.1	Độ tin cậy số liệu thực nghiệm	20%
B2.2	Phân tích, giải thích được các kết quả thực nghiệm và so sánh với lý thuyết	30%

14. Ngày phê duyệt :

15. Cấp phê duyệt:

Vinh, ngày 20 tháng 8 năm 2020

Người soạn đề cương

Nguyễn Thị Quỳnh Giang

